

23.4.2020

KYSYMYKSIÄ JA VASTAUKSIA FORTUMIN YHTIÖKOKOUKSELLE 2020

COVID-19 erikoisjärjestelyjen vuoksi tarjosimme osakkeenomistajillemme mahdollisuuden lähettää kysymyksiä Fortumin johdolle etukäteen ilmoittautumisen yhteydessä. Osaan meille toimitetuista kysymyksistä vastataan yhtiökokouksen puheenvuoroissa. Osaan kysymyksistä vastataan tässä dokumentissa, joko suoraan tai yhdistämällä samaan teemaan liittyviä kysymyksiä.

Mitkä ovat näkymät Fortumin osingolle tulevina vuosina?

Fortumin hallitus tekee vuosittain esityksensä osingosta yhtiökokoukselle Fortumin osinkopolitiikan perustella. Fortum ei julkaise tulosennusteita, joten myöskään ennustetta tulevien vuosien osinkotasosta ei voida antaa. Yhtiön tavoitteena on maksaa vakaata ja ajan myötä kasvavaa osinkoa tulevaisuudessakin. Lisätietoa Fortumin osingosta löytyy täältä: fortum.fi/tietoa-meista/sijoittajille/osaketietoa/osinkotietoa

Onko Fortumissa arvioitu mitä etuja olisi maksaa osinko kahdessa tai jopa neljässä erässä vuoden mittaan nykyisen käytännön sijaan?

Osingon maksamista useammassa erässä on aikaisemmin arvioitu, mutta sitä ei ole toistaiseksi nähty tarpeelliseksi.

Miten uuden toimitusjohtajan valitseminen edistyy ja etenee?

Fortumin hallitus on käynnistänyt uuden toimitusjohtajan haun. Uutta toimitusjohtajaa haetaan kansainvälisellä haulla ja se prosessi ottaa aikansa. Olemme luottavaisia, että löydämme parhaan mahdollisen henkilön luotsamaan Fortumia, vahvasti kansainvälistä ja pian Suomen suurinta yhtiötä, menestyksekkäästi eteenpäin. Samalla jatkamme määrätietoisesti Fortumin strategian toteuttamista puhtaamman tulevaisuuden mahdollistamiseksi.

Miten Fortumin johto arvioi biomassan vaikutusta yhtiön kykyyn houkutella rahoitusta?

Uusiutuvat biomassat luokitellaan kestävä kehityksen kriteerit täyttäväksi energian lähteiksi joulukuussa sovitun EU:n taksonomia-asetuksen mukaan. Näitä säännöksiä tarkennetaan parhaillaan. Fortumin mielestä biomassan luokittelun EU:n kestävä rahoituksen taksonomiassa pitäisi olla linjassa EU:n uusiutuvista energialähteistä annetun direktiivin kanssa (RED II). Biomassoilla tuotetun energian osuus Fortumin omasta sähköntuotannosta on 1% ja lämmöntuotannosta 9%. Fortumin näkemys on, että energiantuotannossa tulisi asteittain siirtyä ei-polttoon perustuviin teknologioihin ja biomassa pitäisi energiantuotannon sijasta ohjata ensisijaisesti korkeamman jalostusasteen tuotteiden valmistukseen.

Aikooko Fortum hyödyntää pienydinvoimaloita päästöttömän kaukolämmön tuotannossa? Tekeekö yhtiö investointeja teknologian kehittämiseksi?

Uskomme Fortumissa siihen, että ydinvoimalla on kriittinen rooli ilmastotavoitteiden saavuttamisessa ja että pienreaktorit voisivat olla merkittävässä asemassa lämmöntuotannon dekarbonisoinnissa. Fortum seuraa pienydinvoimaloiden kehitystä aktiivisesti, ja asiantuntijamme osallistuvat alan tutkimushankkeisiin. Teknologian tutkimuskeskus VTT:n ja Fortumin tekemät alustavat selvitykset ovat olleet lupaavia myös pienreaktoreiden lämpökäytön osalta. Teknologian ja lainsäädännön näkökulmasta ensimmäisiä pienreaktoreita olisi mahdollista saada tuotantokäyttöön Suomessa noin 10-15 vuoden päästä.

23.4.2020

Useissa ennakkokysymyksissä pyydettiin vastauksia Fortumin hiilituotannon lisääntymiseen Uniper-kaupan myötä, uuden Datteln4 -hiilivoimalaitoksen avaamiseen ja WWF:n ehdotukseen Fortumin yhtiökokoukselle. Alla vastaukset useimmin esille tulleisiin teemoihin.

Mihin Fortumiin hallituksen suositus WWF:n ehdotuksen hylkäämisestä perustuu? Miten Fortum konkreettisesti sitoutuu Pariisin ilmastopöytäkirjaan, kun valtion Omistajaohjaus ja yhtiön hallitus ovat linjanneet, ettei sopimukseen sitouduta yhtiöjärjestyksessä?

Fortumin hallitus haluaa kiittää WWF Suomea erittäin tärkeän asian esille nostamisesta. Ehdotus on synnyttänyt syvällistä ja arvokasta keskustelua niin Fortumin sisällä kuin sen ulkopuolellakin. Kaikkien yritysten on tänä päivänä arvioitava kohtaamansa ilmastoriskit. Samoin kaikilla on oltava strategia siitä, miten ne aikovat toiminnassaan hillitä ilmastomuutosta ja menestyä hiilineutraalissa maailmassa. Nämä päätökset ja toimenpiteet käsitellään osana yrityksen strategiaprosessia. Näin myös Fortumissa.

Olemme Fortumissa sitoutuneet ilmastomuutosten torjuntaan ja päästöjen voimakkaaseen vähentämiseen. Tarkempia tavoitteita emme ole vielä asettaneet. Fortum on keskellä suurta muutosta Uniper-yrityskauppansa vuoksi, eikä meillä ole vielä riittävää näkyvyyttä siihen, miltä Fortumin ja Uniperin yhdistetty portfolio tulevaisuudessa näyttää. Strategioiden yhteensovittaminen ja läheisempi yhteistyö yhtiöiden välillä ovat edellytyksiä yhteisille päämäärille. Työ strategioiden yhteensovittamiseksi voi nyt alkaa, kun kauppa on saatu päätökseen. Fortumin tavoitteena on saada strategiatyö valmiiksi vuoden 2020 loppuun mennessä.

Muun muassa tältä pohjalta Fortumin hallitus päätyi asiaa huolellisesti harkittuaan suosittelemaan, että varsinainen yhtiökokous hylkää WWF:n ehdotuksen sisällyttää Pariisin sopimuksen mukainen 1,5 asteen tavoite Fortumin yhtiöjärjestykseen. Hallitus totesi, että johdonmukainen työ puhtaamman maailman puolesta on Fortumin kaiken toiminnan lähtökohta ja yhtiön strategia on rakennettu sille olettamalle, että Fortum menestyy hiilineutraalissa yhteiskunnassa. Hallituksen mielestä yhtiöjärjestys ei kuitenkaan ole oikea paikka kirjata tärkeitäkään strategisia tavoitteita tai toimenpiteitä.

Miten Fortum varmistaa eurooppalaisen sähköntuotantonsa kilpailukykyyn? Carbon Trackerin tuoreen raportin mukaan uusiutuva energia on hiilivoimaa kilpailukykyisempää vuoteen 2030 mennessä.

Haemme Fortumissa jatkuvasti ratkaisuja, joiden avulla siirrymme kohti hiilineutraalia energiantuotantoa. Viime vuonna Fortumin ja Uniperin tuotannosta 12 % perustui hiileen ja hiilen osuus myynnistä oli noin prosentti. Hiilivoima tai sen kannattavuus ei siis ole strategiaamme kulmakivi. Kuitenkin tiedostamme, että energiantuotannon pitää olla paitsi ympäristöystävällistä myös toimitusvarmaa. Yhteiskuntien haaste onkin löytää tasapaino ympäristöystävällisyyden ja toimitusvarmuuden välillä, sillä kukaan ei ole valmis laajoihin sähkö- tai lämpökatkoihin. Toimitusvarmuuden takaamisessa hiilellä voi olla tulevaisuudessakin rooli. Samalla on selvää, että tämä tasapaino sisältää hiilen käytön ja päästöjen vähenemisen nopeassa tahdissa.

Uskomme, että Euroopassa päästökauppa on paras menetelmä löytää tuo tasapaino ja ylläpitää sitä. Päästökauppa asettaa kattamilleen sektoreille sitovan hiilibudjetin, ja hintamekanismi varmistaa, että päästöt vähenevät hallitusti sieltä, missä se aiheuttaa vähiten haittaa.

23.4.2020

Päästökauppa todistetusti toimii – pelkästään viime vuonna sähkön- ja kaukolämmöntuotannon päästöt vähenivät 15 prosentilla ja hiilen käyttö laski noin neljänneksellä. Samalla toimitusvarmuus pidettiin korkealla tasolla ja kustannukset hallittavina. Päästökauppa parantaa kaikkien päästöttömien sähköntuotantomuotojen kannattavuutta ja kannustaa päästövähennyksiin sekä pitkällä että lyhyellä aikavälillä. Lyhyellä aikavälillä yksi päästökaupan selkeimmistä vaikutuksista on hiilen korvaaminen maakaasulla, mikä itsessään vähintään puolittaa päästöt per tuotettu sähköyksikkö. Pitkällä aikavälillä päästökauppa kannustaa myös esimerkiksi markkinaehtoiseen tuuli- ja aurinkovoiman lisärakentamiseen ja teollisuuden vähähiilisyysinvestointeihin.

Päästöoikeuksien hinnannousu vaikuttaa positiivisesti Uniperin ja Fortumin tulokseen, sillä olemme Euroopan kolmanneksi suurin päästöttömän sähkön tuottaja. Lisäksi Uniper on yksi Euroopan suurimmista kaasun myyjistä ja käyttää sitä paljon itsekin – 35 % yhtiön Euroopan sähköntuotannosta perustuu kaasuun.

Mikä on Fortumin suhtautuminen kaasuun, joka on Uniperin äsken julkistetun strategian keskeisiä kehitys- ja kasvualueita? Kaasuhan on fossiilinen polttoaine.

Kaasu on ilmaston kannalta selvästi hiiltä parempi vaihtoehto sähköntuotannossa: kivihiilellä tuotetun sähkön päästöt ovat noin kaksinkertaiset ja ruskohiilellä tuotetun noin kolminkertaiset maakaasulla tuotettuun sähköön verrattuna. Nämä suhteet pysyvät melko muuttumattomina, vaikka otettaisiin huomioon polttoaineiden elinkaaripäästöt.

Uskomme, että energiajärjestelmän dekarbonisointi vaatii sekä valtavasti päästötöntä sähköä että kaasua. Kaasun rooli liittyy erityisesti siirtoon, varastoitavuuteen ja monipuolisiin käyttökohteisiin. Maakaasua ja jatkossa puhdasta kaasua, esimerkiksi vetyä, on mahdollista varastoida kylmiä säitä ja tuulettomia päiviä varten. Näin kaasu tukee sääriippuvaisen uusiutuvan sähköntuotannon lisäämistä. Samaa tekee myös kaasun siirto, joka on monin kerroin helpompaa sähkönsiirtoon verrattuna. Puhtaalla kaasulla voidaan myös korvata fossiilisia polttoaineita muilla sektoreilla, kuten teollisuudessa ja raskaassa liikenteessä. On hyvä muistaa, että sähköntuotanto vastaa alle kolmasosaa Euroopan kokonaispäästöistä.

Uniper on aktiivinen myös nesteytetyn maakaasun eli LNG:n saralla. LNG kattaa noin viidenneksen Euroopan kaasunkulutuksesta. LNG-terminaalit tarjoavat toimijoille pääsyn globaaleille markkinoille ja mahdollistavat näin joustavan ja kohtuuhintaisen kaasunsaannin eurooppalaisille kuluttajille ja teollisuudelle, jotka vastaavat suoraan kahta kolmannesta kokonaiskulutuksesta. Pitkällä aikavälillä LNG:nä Eurooppaan tuotu maakaasua voidaan käyttää esimerkiksi vedyntuotantoon.

Maakaasun korvaaminen päästöttömällä vaihtoehdolla kuten vedyllä ei tapahdu automaattisesti vaan vaatii rohkeita avauksia ja investointeja. Haluamme olla siirtymän eturintamassa, ja Uniper onkin jo yksi edelläkävijöistä tällä alalla.

Miksi Fortum on mukana avaamassa Datteln 4 -voimalaa? Eikö uuden hiilivoimalan avaaminen ole vastoin ilmastotavoitteita, Fortumin visiota ja sijoittajien ja muiden sidosryhmien etua?

Fortumin oma tuotanto Euroopassa on käytännössä päästötöntä ydin- ja vesivoimaa, ja tuemme ehdottomasti tavoitetta hiilineutraalista Euroopasta vuoteen 2050 mennessä. Kivihiilestä luopuminen on Fortumin ja Uniperin yhteinen tavoite. Kivihiilen osuus sekä Fortumin että Uniperin tuotannosta oli viime vuonna noin 12 % ja vähenee nopeasti lähivuosina.

23.4.2020

Fortumissa ymmärrämme hyvin, etteivät ihmiset halua enää hiilivoimaa, mutta ymmärrämme myös, ettei Saksa voi laittaa puolta sähköntuotannostaan kiinni heti huomenna. Koska Saksa on päättänyt luopua ydinvoimasta vuoteen 2022 mennessä, hiiltä tarvitaan vielä jonkin aikaa riittävän energian saannin turvaamiseksi. Hiilen vähittäiseen ja hallittuun sulkemiseen on päätynyt myös Saksan hallitus, jonka suunnitelmaa yhtiöt noudattavat.

Hiilestä luopuminen on järkevää toteuttaa niin, että ensin suljetaan saastuttavimmat voimalat. Mikäli Saksan hiilivoiman alasajoa koskeva laki tulee voimaan, Uniper on ilmoittanut sulkevasa 3 000 MW vanhaa hiilikapasiteettia, joka on kolme kertaa uuden Datteln 4 -voimalaitoksen teho. Kokonaisuutena Uniperin hiilivoimakapasiteetti puolittuu vuoden 2025 loppuun mennessä, ja yhtiön tavoite on olla hiilineutraali Euroopan sähkön- ja lämmöntuotantonsa osalta vuonna 2035. Viime vuonna Uniperin Euroopan sähköntuotannon päästöt laskivat 35 %.

Euroopassa lisäksi päästökauppa, joka ulottuu sekä sähköntuotantoon että teollisuuteen, vauhdittaa hiilen alasajoa. Hiilen kiellot ovat selvästi hitaampi tapa. Peräänkuulutamme kokonaisvaltaisia ratkaisuja pistemäisten sijaan. Silloin välttyttäisiin laitos- tai maakohtaisilta päätöksiltä, ja päästöjä vähennettäisiin mahdollisimman alhaisin kustannuksin.

Meiltä on kysytty myös Datteln 4:ää vastaan nostetuista oikeustoimista. Valitettavasti emme voi kommentoida näitä Uniperin puolesta. Ilmastonmuutoksen vastaisessa taistelussa tarvitaan paitsi vastuullisia päätöksiä myös vuoropuhelua ja yhteistyötä. Käymme jatkuvaa keskustelua monipuolisesti sidosryhmiemme kanssa.

Alankomaat tavoittelee hiilen alasajoa, mihin liittyen Uniper on uhannut käynnistää oikeusprossin. Estääkö Fortum Uniperin oikeustoimet Alankomaita vastaan?

Hiilidioksidipäästöjen vähentäminen ja hiilen käytön korvaaminen on yhteinen tavoitteemme. Uniper ei vastusta sitä, että Alankomaat luopuu hiilestä, vaan haluaa, että Alankomaat noudattaa allekirjoittamaansa kansainvälistä investointisuojasopimusta. Kansainvälinen energiaperuskirja (The International Energy Charter Treaty ECT) suojelee yrityksiä yksipuolisilta sääntelyn muutoksilta. Peruskirjaa, jonka Alankomaat on allekirjoittanut, sovelletaan kaikkiin energiateknologioihin. Uniperin voimalaitos Hollannissa käynnistyi vuonna 2016, ja sen suunniteltu käyttöikä on useita kymmeniä vuosia.

Uniper on ehdottanut neuvotteluja Alankomaiden hallitukselle asiasta. Saksan pörssiyhtiöiden hallinnointiperiaatteiden mukaan päätökset tällaisista asioista kuuluvat yhtiön toimivalle johdolle, eikä Fortum ole mukana näissä neuvotteluissa. Toivomme toki, että he löytävät asiaan neuvotteluratkaisun ja välimiesmenettelyltä välttyään.